

متن سخنرانی جناب آقای متکی وزیر محترم امور خارجه
جمهوری اسلامی ایران در پانزدهمین اجلاس سران جنبش

عدم تعهد (مصر - شرم الشيخ)

(۲۵ تیرماه ۱۳۸۸)

در آغاز مایلم مراتب قدردانی ملت و دولت جمهوری اسلامی ایران را از ملت و دولت مصر بخاطر مهمان نوازی گرمشان نسبت به اینجانب و هیات همراه در خلال برگزاری پانزدهمین اجلاس سران جنبش عدم تعهد در شهر زیبای شرم الشيخ ابراز دارم. امیدوارم که جنبش غیرمتعهد تحت ریاست شایسته شما دوره دیگری از موفقیت را تجربه نماید.

همچنین تمایل دارم از این فرصت استفاده کرده و مراتب قدردانی خود را از رهبران و دولت کوبا بخاطر نقش موثر و خستگی ناپذیرشان طی ریاست بر جنبش غیرمتعهد ابراز نمایم.

جنبش عدم تعهد در طول حیات خود یکی از قوی ترین و موثرترین تشکلهای در عرصه روابط بین الملل بوده است که علیرغم تحولات گوناگون در عرصه جهانی نه تنها

فلسفه وجودی خود را از دست نداده بلکه کشورهای عضو همواره بر ضرورت تقویت نقش و جایگاه آن و همچنین تجدید ساختار و شیوه کار جنبش بر مبنای تحولات جهانی تاکید داشته اند. علیرغم تلاشهای گسترده برای تقویت ساز و کارهای جنبش عدم تعهد و ارتقاء جایگاه آن، به نظر می رسد با توجه به حساسیت و روند تحولات جهانی لازم است کلیه اعضای جنبش برای تحقق اهداف و ارزشهای مشترک خویش و پاسخگویی به چالشها و مشکلات عدیده سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی جهان بطور فعال تری به موضوع تجدید ساختار در جنبش و هماهنگی هرچه بیشتر اعضا بویژه در مجامع بین المللی از جمله نشستهای مختلف سازمان ملل و شورای امنیت توجه نمایند.

آقای رئیس،

دو موضوع مهم در نظر گرفته شده برای مباحث عمومی این نشست دربرگیرنده مفاهیم بسیار مهمی چون «همبستگی»، «صلح» و «توسعه»، همچنین واقعتهایی چون تاثیر بحران مالی بین المللی بر اقتصادهای دول عضو جنبش و ضرورت اتخاذ راهکارهای مناسب برای مقابله با آن می باشد. ایجاد صلح، ثبات و امنیت از مهمترین دغدغه های بشر در طول تاریخ بوده است. واضح است که فقدان صلح و امنیت منشا بسیاری از چالشها و مشکلات عدیده در جهان می باشد

متأسفانه بررسی اجمالی شرایط حاکم بر مناسبات جهانی به وضوح نشان می دهد که ما با شرایط مطلوب برای رسیدن به همبستگی جهانی برای صلح، امنیت و توسعه فاصله زیادی داریم. آیا با رویه هایی چون عدم پیروی برخی قدرتها از مقررات و اصول حقوق بین الملل، اعمال تحریمهای یکجانبه و فرامرزی، استفاده ابزاری از سازمان ملل

متحد بویژه شورای امنیت و مانع تراشی برای انجام اصلاحات اساسی در ساختار سازمان ملل به نحوی که تامین کننده حقوق مشروع تمامی اعضاء باشد، می توان به شرایط مطلوب برای رسیدن به همبستگی جهانی دست یافت؟

آقای رئیس،

حدود سه دهه است که از ضرورت تجدید ساختار سازمان ملل متحد سخن گفته می شود. طرفهایی همواره گفته اند این جعبه پیچیده، پاندورا باکس، یعنی منشور ملل متحد نباید باز شود زیرا در آن صورت کسی قادر به بستن آن نخواهد بود. اما در پشت صحنه، حوادث مهم و نگران کننده ای را دامن زدند: از یکسو در قالب دستور کاری برای صلح به کشورها القاء نمودند که بخشی از حاکمیت ملی خود را باید در اختیار سازمانهای بین المللی قرار دهند تا امکان دخالت در امور داخلی کشورها را به بهانه های مختلف فراهم نمایند و نام آن را جهانی شدن گذاشتند و از سوی دیگر همه اختیارات مهم سازمان ملل را در انحصار کامل خود درآوردند، یعنی از بین ۱۹۲ کشور جهان مهمترین تصمیم سازی ها در اختیار تعدادی معدود که کمتر از انگشتان یک دست هستند قرار گرفت. در چنین شرایطی دبیرکل سازمان ملل در هر دوره ضعیف تر از دوره های قبل ظاهر می شود و امروز دبیرکل سازمان ملل به عنصر نمایشی اجلاسهای بین المللی تبدیل شده و هیچ نقشی در خاورمیانه، عراق، افغانستان و دیگر بحرانهای مناطق مختلف ندارد. به قول یکی از دبیران کل سابق اعضای شورای امنیت کلمه «کل» را از عنوان دبیرکل حذف نموده اند. ضروری است جنبش عدم تعهد عملکرد شورای امنیت را بررسی نماید و ساختار جدید مبتنی بر عدالت و ترکیبی دمکراتیک را ارائه کند.

آقای رئیس،

رویه ها و اقداماتی چون برخوردهای تبعیض آمیز و دوگانه برخی قدرتها با مسائل جهانی، استمرار و بعضا افزایش فاصله میان کشورهای غنی و فقیر، سیاست انحصار طلبانه برخی قدرتها در عرصه های مختلف فن آوری، اقتصادی و جلوگیری از مشارکت فعال سیاسی و عادلانه کشورها در عرصه نظام بین الملل تنها منجر به شکاف عمیق تر میان کشورها و ملتها خواهد شد. مجموعه شرایط کنونی جهان بر ضرورت تغییر نظام حاکم بر روابط بین الملل و جایگزینی مناسبات عادلانه میان ملتها بویژه اصلاح رویه ها و سیاستهای برخی قدرتهای جهانی نسبت به کشورهای جهان سوم تاکید دارد.

در این میان، سیاست مداخله جویانه و مغرضانه قدرتهای غربی در امور داخلی کشورهای دیگر به بهانه دموکراسی و حقوق بشر یکی از موانع مهم در زمینه ایجاد همبستگی جهانی می باشد. این قدرتها با استفاده از سلطه خویش بر سیستم ارتباطی و رسانه های جمعی در عرصه جهانی ضمن تحریف واقعیتها و خبرسازی جعلی بدنبال انحراف افکار عمومی جهان در جهت اهداف و منافع غیر مشروع خویش هستند. رهبران و سیاستمداران این کشورها با نقض اصول و مقررات حاکم بر حقوق بین الملل و روابط بین الملل به خود اجازه می دهند تا در امور داخلی دیگران دخالت کنند.

نوع برخورد برخی از دولتهای غربی و رسانه های گروهی آنها با انتخابات اخیر ریاست جمهوری در ایران تنها یکی از مصادیق سیاست مداخله جویانه آنها می باشد. این مداخلات کینه توزانه و مغرضانه درحالی صورت می پذیرد که انتخابات ایران تحت مکانیزمهای نظارتی مختلف و بگونه ای کاملا آزاد برگزار شد و طی آن حدود ۸۵ درصد

مردم ایران در آن شرکت کردند و بیش از ۶۲٪ آنان به رئیس جمهور فعلی رای دادند و او را برای بار دوم به ریاست کشور انتخاب کردند.

آقای رئیس،

دو هفته پیش جهانیان شاهد وقوع جنایت وحشتناکی در کشور آلمان بودند. یک زن مسلمان تنها به جرم پوشش حجاب پس از اهانت قبلی در صحن دادگاه با ۱۸ ضربه چاقوی یک آلمانی افراطی به قتل می رسد. مخفی داشتن این جنایت به مدت یک هفته و بی پاسخ بودن استیالات عدیده از جمله چگونگی حمل چاقو توسط متهم به جلسه دادگاه، هماهنگی عملی پلیس حاضر در دادگاه با قاتل در طول دقایق طولانی وارد کردن ۱۸ ضربه چاقو و از همه مهمتر شلیک پلیس دادگاه به همسر این خانم در هنگامی که سعی در توقف فرد مهاجم داشت نشانگر آن است که اهانت به مقدسات دینی و اسلام هراسی پروژه و سناریویی سازماندهی شده است که هر روز یک پرده آن در یکی از کشورهای اروپایی به نمایش در می آید. رهبران اروپا باید با اقدامات فوری از خود اتهام زدایی نمایند و بسترهای این تهاجم فرهنگی را از بین ببرند، در غیر این صورت باید پاسخگوی شراکت در این گونه جنایات باشند. از سوی دولت و ملت ایران شهادت مظلومانه شهیده حجاب خانم مروه الشربینی را به ملت و دولت مصر و خانواده آن مرحومه بویژه همسر و فرزندش تسلیت می گویم و خود را در این غم جانگاز شریک آنان می دانیم.

آقای رئیس،

شرایط جاری در خاورمیانه بویژه ادامه بحران فلسطین، استمرار ناامنی در عراق و افغانستان ناشی از مناسبات ناسالم در عرصه مناسبات جهانی و سیاستهای غلط و

سلطه طلبانه برخی قدرتها و فقدان همبستگی جهانی برای تحقق صلح و امنیت بر پایه عدالت می باشد. ملت فلسطین بیش از ۶ دهه است که از حقوق اساسی و سرزمین مادری خویش محروم شده و تحت شدیدترین فشارها و حملات غیر انسانی و وحشیانه رژیم صهیونیستی قرار دارد. محاصره و تحریم شدید منطقه غزه برای بیش از دو سال، همچنین حمله ددمنشانه و غیر انسانی رژیم صهیونیستی به غزه و کشتار وسیع افراد بی گناه و تخریب اماکن عمومی و شخصی این منطقه نمونه بارز نقض صریح مفاد منشور ملل متحد و مقررات حقوق بین الملل بوده و مصداق عینی جنایت علیه بشریت، جرایم جنگی و کشتار دسته جمعی است. برخورد انفعالی و ضعیف شورای امنیت در جلوگیری از حمله رژیم صهیونیستی به غزه و عدم برخورد جدی با رهبران سیاسی و نظامی این رژیم از جمله عدم مجازات آنان باعث گستاخی هرچه بیشتر رژیم صهیونیستی در ادامه جنایات خود شده است. ناکارآمدی شورای امنیت ناشی از برخورد سیاسی و جانبدارانه برخی از اعضای دایم آن با مسئله فلسطین با بهره گیری از امتیازات ناعادلانه از جمله برخورداری از حق وتو می باشد. ادعاهای بی اساس دولتهای غربی در حمایت از حقوق بشر و دموکراسی در حالی صورت می پذیرد که ما نه تنها شاهد نقض گسترده حقوق بشر بطور مکرر در کشورهای آنها هستیم بلکه بسیاری از آنها در قبال نقض حقوق بشر گسترده مردم فلسطین توسط رژیم صهیونیستی موضع انفعالی دارند یا در بسیاری از جنایات این رژیم به صورت مستقیم یا غیر مستقیم شریک می باشند.

آقای رئیس،

خانمها و آقایان،

ادامه بی‌ثباتی و ناامنی در عراق و افغانستان نیز ناشی از سیاستهای مغرضانه و مداخله‌جویانه برخی قدرتهای بزرگ و بی‌توجهی آنان به خواست و حقوق اساسی مردم این کشورها و عدم رسیدگی به نیازهای اساسی و چالشهای عدیده آنان می‌باشد.

علیرغم تلاشهای صورت گرفته و اقدامات قابل توجه دولت افغانستان، ناامنی موجود در آن کشور منشاء مشکلات دیگر از قبیل فقر، بیکاری، کشت و قاچاق مواد مخدر، توسعه نیافتگی و فقدان پیشرفت در عرصه های بهداشت، آموزش و غیره می باشد. طی سالهای اخیر، طرحها و ابتکارات برخی کشورها و سازمانها و حضور آنها در افغانستان نه تنها به حل مشکلات این کشور کمک نکرده است بلکه باعث پیچیده تر شدن شرایط در افغانستان شده است. آیا هیچوقت از خود پرسیده ایم چرا هنوز افغانستان روی آرامش را به خود ندیده است؟ کافی است کمی به عقب برگردیم و با مرور تاریخ حضور نیروهای اشغالگر در افغانستان به بهانه مبارزه با تروریسم، دلایل اصلی مصائب و مشکلات کنونی این کشور را در یابیم. آیا نباید آقای بوش و دیگر رهبران پیشین آمریکا پاسخگوی عملکرد خود باشند. آیا نباید آنها بخاطر جنایاتشان در افغانستان به پای میز محاکمه کشیده شوند؟

حل مشکلات افغانستان نیازمند کمک همه جانبه و گسترده جامعه جهانی به ملت و دولت این کشور بویژه در امر دولت سازی و بازسازی می باشد

جمهوری اسلامی ایران همواره با رویکردی سازنده تلاش گسترده ای را برای کمک به مردم و دولت افغانستان و عراق انجام داده است. ارسال کمکهای انساندوستانه، حمایت جدی از فرایند سیاسی در آن دو کشور، توسعه و ارتقاء روابط سیاسی و

اقتصادی با آنها و تشویق کشورهای دیگر برای اتخاذ چنین رویه‌هایی از جمله اقدامات جمهوری اسلامی ایران در این زمینه می‌باشد. به اعتقاد جمهوری اسلامی ایران راه حل منطقه‌ای تنها راه حل کارآمد و نتیجه بخش برای مسئله افغانستان می‌باشد. برگزاری نشست سه جانبه سران ایران، افغانستان و پاکستان در سوم خرداد ماه ۱۳۸۸ نمونه بارزی از تلاشهای منطقه‌ای جمهوری اسلامی ایران برای حل چالشها و مشکلات در آن کشور است.

امروز قدرت نرم افزاری ملتها در بیان خواسته‌هایشان و اراده مصمم آنان به ایجاد تغییر اساسی در مناسبات جهانی بر اراده قدرت‌های سلطه طلب پیشی گرفته است. چنین اراده‌ای را دیگر با بمب اتم نیز نمی‌توان تهدید کرد. دوران سلاح اتمی و استفاده یا تهدید به آن گذشته است. فروپاشی شوروی سابق، شکست رژیم صهیونیستی در جنگهای لبنان و غزه و ناکامی دولت بوش در دو لشکرکشی به افغانستان و عراق گواههای جدی بر این مدعاست. با توجه به چنین شرایطی جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد می‌نماید جنبش عدم تعهد کمیته‌ای را برای تدوین کنوانسیون جامع خلع سلاح کامل هسته‌ای در جهان در سازمان ملل تشکیل دهد که در یک دوره دو ساله کنوانسیون مر بوطه تصویب و ظرف پنج سال همه سلاحهای موجود هسته‌ای در جهان نابود گردد.

وجود پایگاههای نظامی قدرتهای بزرگ در مناطق مختلف جهان همواره از عوامل تحریک، ناامنی و دخالت در امور دیگر کشورها بوده است. بدنبال اعتراضات ملتهای مختلف نسبت به حضور این پایگاهها در اقیانوس هند و برخی از مناطق شرق آسیا، امروز پایگاههای نظامی در خاورمیانه بویژه خلیج فارس و آمریکای لاتین به پمپاژ اختلاف، تشنج و تحمیل تصمیمات سیاسی- تبلیغاتی علیه کشورهای آن مناطق و در

مواردی به طراحی کودتا مشغولند. جنبش عدم تعهد با تشکیل کار گروهی آثار مخرب این پایگاهها را در جهان مطالعه و راه کارهای خروج از این شرایط را ارائه نماید. به اعتقاد ما کشورهای خلیج فارس خود در یک همکاری منطقه ای قادر به حفظ امنیت خود می باشند. در خلیج فارس و آمریکای لاتین با خروج نیروهای آمریکایی صلح و دوستی و همکاری موجود تقویت خواهد شد.

آقای رئیس،

تداوم بحران مالی و اقتصادی بین المللی تبعات ناگواری بر تجارت، سرمایه گذاری و جریان منابع مالی در سطح جهانی داشته و ادامه بحران می تواند تأثیرات منفی دراز مدتی بر رشد و توسعه اقتصادی جهانی داشته باشد. کشورهای در حال توسعه از جمله اعضای جنبش عدم تعهد بگونه ای بی سابقه از این بحران رنج می برند و اهداف توسعه ای و رشد اقتصادی آنان دچار مخاطرات جدی شده است و مشکلات جدی پیشین از جمله گرسنگی و سوء تغذیه و از بین رفتن فرصتهای شغلی به چالشهای عمده ای در سطح بین المللی بدل شده اند. دهها میلیون فرصت شغلی در این کشورها از بین رفته و بسیاری از این کشورها قادر به دستیابی به اهداف توسعه ای هزاره از جمله کاهش فقر نخواهند شد. خروج گسترده سرمایه و تحدید صادرات کشورهای در حال توسعه به دلیل بالا بردن موانع تجاری از سوی کشورهای توسعه یافته، اقتصادهای در حال توسعه را بشدت متأثر ساخته است. متأسفانه نهادها، روابط و ترتیبات اقتصادی موجود بین المللی نمی توانند تبعات ناگوار بحران جاری جهانی را رفع نمایند. به منظور ایجاد زمینه های متوازن و برابر در سطح جهانی بگونه ای که اقتصادهای کشورهای در حال توسعه بتوانند در تمام زمینه ها به رشد دست یابند نیازمند تاسیس نهادهای موثر و

کارآی بین المللی بوده و معتقدیم که معماری اقتصادی بین المللی جدیدی باید طراحی گردد تا بتوان تبعات ناگوار این بحران را کاهش داده و دستیابی به اهداف توسعه ای را تسهیل کرد. ما باید یک معماری نوین مالی بین المللی را بر اساس بنیانهائی از قبیل عدالت، انصاف، فراگیری، شفافیت و مشارکت برابر و مؤثر همه کشورهای در حال توسعه بر پا سازیم بگونه ای که آنها بتوانند در استانداردسازی و تصمیم گیری ترتیبات و نهادهای گوناگون اقتصادی بین المللی نقش ایفا کنند.

آقای رئیس،

حضار محترم،

در پایان، مایلم صمیمانه از استقبال اجلاس وزرای خارجه دفتر هماهنگی جنبش عدم تعهد در هاوانا (۱۰ اردیبهشت ماه ۱۳۸۸) از پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران برای میزبانی شانزدهمین اجلاس سران جنبش در سال ۲۰۱۲ تشکر نمایم. این امر موید اعتماد اعضای جنبش به اقدامات مؤثر و نقش فعال جمهوری اسلامی ایران در پیشبرد اهداف جنبش است. جمهوری اسلامی ایران به عنوان عضو جنبش عدم تعهد و عضو تروئیکا نهایت سعی خود را برای ایفای نقش موثرتر و کارآتر در هماهنگی با دیگر اعضای جنبش بویژه در همکاری نزدیک با مصر و کوبا جهت تقویت نقش جنبش عدم تعهد در عرصه جهانی و دستیابی به اهداف عالی جنبش بکار خواهد بست.